

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜ. ΠΕΝΤΑΓΙΩΤΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

Αθήνα 12-11-2012

ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ
ΕΠΙΦΥΛΑΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ Π. Σ.

1. Με βάση τη διάταξη του άρθρου 24 του Π. Δ/τος 210/1992 (ΦΕΚ Α'99, όπως ισχύει) οι υπάλληλοι του Π. Σ. μπορούν να τίθενται σε κατάσταση επιφυλακής για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών που μπορούν να δημιουργηθούν από συμβάντα για τα οποία έχει αρμοδιότητα επέμβασης το Π.Σ.

Από τα παραπάνω προκύπτει η αναγκαιότητα αποσαφήνισης και ερμηνείας (ουσιαστικής και γραμματικής) των εννοιών "έκτακτες ανάγκες" και "συμβάντα".

(Κατ' αρχήν ως "έκτακτη" ανάγκη νοείται η μη δυνάμενη να προβλεφθεί άλλως η δημιουργούμενη από απρόσπτες περιστάσεις και η οποία απαιτεί επείγουσα αντιμετώπιση. Περαιτέρω η έννοια του "συμβάντος" ορίζεται ως γεγονός πραγματικό και σε εξέλιξη.

Συνεπώς ενόψει και του εισάγοντος εξαιρετικό δίκαιο περιεχομένου της διάταξης του άρθρου 24 ΚΕΥΠΣ, καθίσταται σαφές ότι τα αρμόδια κατά την ιεραρχία όργανα του Π.Σ., μπορούν να θέτουν σε κατάσταση επιφυλακής το προσωπικό του Π.Σ. εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α) Έκτακτες ανάγκες.

β) Συμβάν σε εξέλιξη της αρμοδιότητας του Πυροσβεστικού Σώματος.

(Εξ αντιστρόφου καθίσταται σαφές ότι συνήθεις ή έστω σοβαρές ανάγκες της υπηρεσίας σε προσωπικό ή ακόμη πιθανολογούμενες ανάγκες σε προσωπικό ενόψει αναμενόμενων κατά εποχή καιρικών συνθηκών δεν μπορούν να υποστηρίξουν νόμιμη θέση του προσωπικού σε κατάσταση επιφυλακής, όταν ακόμη περισσότερες δεν υφίσταται συμβάν σε εξέλιξη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΗΜ. ΠΕΝΤΑΓΙΩΤΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ

2. Έχει παρατηρηθεί οι Διοικητές των Υπηρεσιών να θέτουν σε επιφυλακή όλη τη δύναμη του προσωπικού για την αντιμετώπιση εκτάκτων συμβάντων ενώ απαιτούνται λιγότεροι υπάλληλοι.

Το αμέσως προηγούμενο εδάφιο παρατίθεται αυτούσιο από την 20185 Θ. 105. 9 / 4. 6. 1999 Διαταγή ΑΠΣ με θέμα τις επιφυλακές. Ταυτόχρονα επισημαίνεται ότι με βάση τα στοιχεία της ΠΟΕΥΠΣ και των πρωτοβάθμιων ενώσεων η θέση του προσωπικού του Π.Σ., σε κατάσταση επιφυλακής ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο έχει προσλάβει μόνιμο και διαρκή χαρακτήρα, ανεξάρτητα από την ύπαρξη συμβάντων σε εξέλιξη στην περιοχή ευθύνης των καλουμένων σε επιφυλακή υπαλλήλων και πολλές φορές με μόνο κριτήριο τις επικρατούσες καιρικές συνθήκες ή την πρόγνωση αυτών. Επίσης παρατηρείται η θέση σε κατάσταση επιφυλακής πολλαπλάσιου αριθμού υπαλλήλων από τους τελικά απασχολούμενους σε κατασβεστικό ή άλλο έργο καθώς και σειρά δυσλειτουργιών, όπως η παρατεταμένη καταπόνηση των υπαλλήλων με συνεχείς επιφυλακές ή η μη αντικατάσταση τους, η μη χορήγηση αντιστοίχων ημερών ανάπαυσης με συνέπεια τη σύρευση τους έτσι που τελικά να μη χορηγούνται κλπ.

Έτσι, η μετατροπή των εκτάκτων συνθηκών των οποίων γίνεται συνεχής επίκληση στις σχετικές διαταγές επιφυλακής σε τακτικές, συνιστά κατάχρηση του σχετικού δικαιώματος και προσβάλλει τα εργασιακά δικαιώματα των υπαλλήλων αναφορικά με το δικαίωμα ανάπαυσης, το ωράριο τους κλπ. Με τον τρόπο αυτό καθιερώνεται στην πράξη η υπερίσχυση της σκοπιμότητας πάνω στη νομιμότητα, δηλαδή η αυθαιρεσία. Πολλώ δε μάλλον όταν είναι γνωστό ότι καταστάσεις οι οποίες είναι με βάση τα διδάγματα της κοινής πείρας και λογικής ή εξ αντικειμένου γνωστές και διαπιστωμένες εκ των προτέρων (ή δυνάμενες να προβλεφθούν), δεν συνιστούν έκτακτες περιστάσεις ή ανάγκες. Έτσι λοιπόν η διαπιστωμένες ανάγκες σε